

W. BIEGAŃSKIEGO · W. CZĘSTOCHOWIE

EX · LIBRIS · M · B · P · IM · DR ·

BIBLIOTEKA PUBLICZNA im. W. Biegańskiego w CZĘSTOCHOWIE

PRAWA REPRODUKCJI ZASTRZEŻONE

COPYRIGHT RESERVED

GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI
POŚWIĘCONY SPRAWOM MIEJSCOWYM ORAZ ZAGŁĘBIA DĄBROWSKIEGO.

REDAKCJA Częstochowa, II Aleja № 38, telefon № 50,

ADMINISTRACJA Częstochowa, II Aleja № 43

Warunki prenumeraty i ogłoszeń na stronicy 4-ej.

Cena 3 kop.

Redaktor lub jego zastępca przyjmują interesantów codziennie z wyjątkiem dni świątecznych, od godz. 7—8 wieczorem.

2-ga Aleja № 43.

TEATR „ODEON”

W. Rzenickiego (Najstarszy w Królestwie) Od Soboty 9 do Wtorku 12 Lipca (włącznie)

Zupełna zmiana programu!

Symfonia morza (zdjęcia z natury) **Tajemnica skał** (wstrząsający dramat w wykonaniu najlepszych artystów „Teatro Dramatico Nationale w Rzymie“ **Moskiewski klub sportowy** (ciekawe zdjęcia z natury) **Kubuś połknął raka** (komiczny) **Lubieżność Heliogabala** (dramat historyczny. W wykonaniu: P-na Guilhen art. teatru: „Comedie Francaise“ P-ni Demidoff art. teatru; „Sarah Bernhardt“). **Złodzieje** (pantomina komiczna w 5 obrazach) **NAPOLEON BONAPARTE** (jego wywyższenie się, wielkość i upadek, sceny historyczne w 15 obrazach) **Panie zapomnieli pan broni** (komiczny).

Zmiana programu w każdą środę i sobotę. W Kaloskopach wystawiono: nową serję widoków z podróży.

— — Ceny miejsc zwykłe. — — — Szczegóły w afiszach i programach. — — —

Pierwszorzędny w Częstochowie
ZAKŁAD FOTOGRAFICZNY

W. Wesółowskiego

II-ga Aleja № 26, róg Teatralnej.

1429—30—1

RESTAURACJA **Wacława ŚWIDERSKIEGO**

Aleja II róg Teatralnej (1-sze piętro).

zawiadamia Szanownych Gości, że dziś i codziennie grywa

Kapela Węgierska

Początek o godzinie 8-ej wieczorem

Z szacunkiem Wacław Świdorski.

Poszanowanie godności człowieka.

—x—

Nie tak dawno, bo kilka lat temu człowiek—równy nam prawami socjalnymi obywatel w zależności od stanowiska, jakie było źródłem jego zarobkowania, traktowany był mniej lub więcej lekceważąco i to niejednokrotnie przez jednostki, które społecznie i moralnie stały znacznie niżej od przedmiotu swego lekceważenia.

Wystarczyło być dorozkarzem, stróżem, posłańcem, kelnerem, robotnikiem itp., aby być smarkaczowaty kantorzysta, w stosunku do tej kategorii „upo-

śledzonych” pracowników, zwracał się przez „ty”, dopuszczając się niejednokrotnie i bardziej obelżywego postępowania w swej zmianie nienależności, lub też wskutek ograniczenia umysłowego.

Zachowanie się to, godne potępienia, znajdowało się w ścisłej zależności od hierarchii i gatunku, do jakich zaliczała się jednostka.

Powiew „świeżej wiosny” — upragnionych i zupełnie wyraźnie zapowiedzianych reform społecznych, dających, jakkolwiek jeszcze nie zupełnie jasno, rękojmię uznania praw człowieka, stosunki te zmieniły na nieco bardziej etyczne.

Przewartościowywanie godności jednostki przestało być traktowane w uza-

leżeniu od rodzaju zajęcia, lub wysokości uposażenia pewnego odłamu funkcjonariuszów obowiązku.

Nauczyliśmy się w współtowarzyszu na ogólnej niwie pracy i zadań życiowych, szanować i cenić współobywatela równego sobie, jakkolwiek być może poziomem umysłowym, a nawet może ideałami etycznymi niżej stojącego. lecz w każdym razie za współnie cierpiącego wraz z nami, wskutek niesprawiedliwego ustroju socjalnego, gwarantującego pewnym grupom poważne prerogatywy, innym zaś uszczuplającego te ostatnie.

Byliśmy na dobrej drodze.

Smutny atoli, lecz niestety, prawdziwy fakt niewytrzymałości i braku wy-

trwałości, będący wadą naszego narodu, skostatować musimy.

Niewątpliwie, że po każdej ewolucji społecznej, odruchowym odpowiednikiem bywa reakcja, lecz i ta ostatnia winna mieć ściśle określone granice.

Przykłady historii z rewolucji kulturalno-społecznych ubiegłych czasów w dziejach narodów, mających za sobą starszą i potężniejszą cywilizację, winny były być i dla nas pedagogicznym wskaźnikiem.

I było by tak bezwarunkowo, gdy by nie niski stosunkowo poziom naszego uświadomienia społecznego i oświaty, gdyby nie słabo stosunkowo rozumiana dążność do uczłowieczenia się, jako jeden z najważniejszych czynników, nie rzekomej, lecz bezspornie rzetelnej i sprawiedliwej kultury.

Zresztą te przyczyny nie mogą być bezwzględnie składane na karb chronicznych wad naszego narodu.

Należy tu przyjąć pod uwagę i zewnętrzne okoliczności, które niby niezwalczone barykady, otaczały dokoła niezwyčajonem przeszkodami nasze, złąd inąd wrodzone, dążności humanitarne.

I oto po kilku latach zgiekliwego głoszenia hasel o wolności, równości i braterstwie w narodzie wchodzimy znowu na drogę dawniejszego zubożnienia w stosunku do poszanowania praw ludzkich, do niedawno zwalczanego, zawstydzającego myślący ogół wstrętne-go, reakcyjnego konserwatyzmu.

Twierdzenie moje nie jest bombastycznie głoszoną emfazą.

Znam przemysłowca, który w stosunku do swych pracowników biurowych używa stale trybu bezokolnicznego

Biurowo
TECHNICZNE
FABRYKA

„MŁOT”

Częstochowa

ul. Dojazd 29

Tel. Nr. 203.

Urządzenia sanitarne: kanalizacje i wodociągi, ogrzewania centralne i wentylacje
Wanny i piece kąpielowe. aparaty dla fabryk chemicznych i laboratoriów. Pompe
Zbiorniki do wody, spirytusu, nafty etc. Rurociągi do wody i pary. Specjalny
łączenia do wysokiego ciśnienia i pary przegrzanej Konstrukcje żelazne

PIERWSZORZĘDNY ZAKŁAD ARTYSTYCZNY RZEŹBIARSKO-KAMIENIARSKI I SZTUKATORSKI

CZĘSTOCHOWA

KRUSZYŃSKI i PROSZOWSKI

Egzystuje od 1887 r.

Telefon 260.

WYKONYWA RZEŹBY, POMNIKI, ROBOTY BUDOWLANE I KOŚCIELNE.

Fabryka posadzki cementowej na chodniki i stopni mozaikowych, oraz wszelkich wyrobów z cementu.

CENY NAJPRZYSTĘPNIJSZE.

RYDZEWSKI i S-ka

Biurowo Techniczne w Częstochowie, Teatral. 13

TELEFON № 1.

Instalacje: Oświetlenia elektrycznego, przenoszenia siły i prądu na odległość. Oświetlenia młynów, tartaków, fabryk. Kanalizacja, wodociągi, centralne ogrzewanie. Skład materiałów technicznych i elektrotech.

konania rewizji poczty. Naczelnika poczty zawieszono w urzędowaniu.

Jutro senator-rewident i wszyscy urzędnicy komisji senatorskiej opuszczają Warszawę, a jak donosi „Warsz. Słowo”, działalność komisji wznowiona będzie w dniu 3 października.

Ostatnia poczta.

ECHA KRWAWEJ ZAJŚĆ.

Prokuratura przejrzała już akta śledztwa wstępnego przeciw ukraińcom i zwróciła je radcy Rybickiemu do dalszego śledztwa. Oskarżenie zwracać się będzie w kierunku morderstwa, częścią usiłowanego, częścią dokonanego, gwałtu publicznego, napadu i złośliwego uszkodzenia cudzej własności. W więzieniu pozostało 22 Rusinów.

Prokuracja zawiadomiła wszystkie pisma lwowskie, że szczegóły śledztwa w sprawie napadu na uniwersytet będą konfiskowane.

TELEGRAMY.

(Agencji Petersburskiej i własne).

O zamach na księdza.

Warszawa 10. Głośna sprawa o napad na księdza Kominka, proboszcza w Czerniakowie, rozpoznawana będzie we wtorek 12 b. m. przez 1 wydział karny sądu okręgowego warszawskiego.

Pomnik Jagiełły.

Kraków 10. Pomnik Jagiełły już ukończono wczoraj zupełnie. Ruszowanie już usuwają. Cały Kraków oczekuje gorączkowo odsłonięcia pomnika. Krażą pogłoski najpochlebniejsze o dziele Włwulskiego. Paderewski będzie tutaj witany owacyjnie.

Kraków 10. Grono profesor. uniwersytetu Jagiellońskiego ogłasza odezwę, wzywającą do założenia w Krakowie wielkiego Muzeum etnograficznego ogólnopolskiego.

Kraków 10. Na obchod grunwaldzki przyjedzie kilku publicystów angielskich, oraz rysownicy pism „Graphic” i „Illustrated London News”.

Obchód grunwaldzki.

Poznań 10. Wczoraj odbyło się uroczyste posiadzenie tutejszego „Sokoła” z powodu rocznicy Grunwaldzkiej. Obchód z konieczności musiał być zamknięty w małych granicach, nastrój jednak był bardzo podniosły.

Wyrok.

Kijów 10. W sprawie o winnicą organizację wojskową z pośród oskarżonych w liczbie 4 oficerów i 11 szere-

gowców 19 brygady artylerji zostało skazanych 7 żołnierzy na osiedlenie, dyscyplinarkę i roboty ciężkie na terminy od 1 — 6 lat. Pozostali uniewinieni.

Olbrzymie sprzeniewierzenie
Kiszyniów 10. Wskutek wykrycia w Towarzystwie pożyczkowym sprzeniewierzenia rb. 70,000, członkowie ministerjum finansów dokonywują rewizji. Straty Towarzystwa sięgają 1,000,000 rubli.

Falszerze paszportów.

Odesa 10. Aresztowano organizację falszerzy paszportów.

Katastrofa parowca.

Chersoń 10. Dziś nad ranem o 18 wiorst od Chersonia parowiec Tow. rosyjskiego, płynący z Odessy, uderzył o sam środek pokładu parowca osobowego „Łowki”, a którym nastąpił wybuch kotła. „Łowki” poszedł na dno. Są ofiary w ludziach.

Sprawa o szpiegostwo.

Berlin 10. Dzisiejszy „Berliner Tagblatt” donosi, że attaché austriacki przy dworze rosyjskim Spaooczek został odwołany. Dymisja ta znajduje się podobno w związku ze sprawą Sternberga, oskarżonego o szpiegostwo.

Niemcy przeciw rugom.

Berlin 10. Fakty stosowania przez rząd rosyjski represji względem poddanych niemieckich zaczynają w Niemczech być przedmiotem poważnej oceny. „Morgen Post” donosi, że z powodu świeżego wydalenia z gubernji zytomińskiej 30 rodzin niemieckich, rząd berliński ma zamiar wysłać do Petersburga notę protestującą, i czeka tylko na urzędowe potwierdzenie wiadomości o wydalaniach.

10-letni morderca.

Berlin 10. Potworny fakt zdarzył się w westfalskiem miasteczku Wickede. 10-letni chłopiec, któremu rodzice powierzyli opiekę nad młodszym rodzeństwem, wsadził młodszego braciśzka w wózek, zawiózł go do stawu i utopił w nim. Wyłowiono zwłoki. Zginęła też 3-letnia siostrzyczka tego potwora. Przypuszczają, że i ona padła jego ofiarą, gdyż zwierzał się innym dzieciom, że zgładził swe rodzeństwo. Morderca zniknął bez śladu.

Wojna celna.

Paryż 10. Francuskie lżby handlowe zastanawiają się poważnie nad represjami przez podwyższenie cel w Niemczech od wina i likierów i projektują podwyższenie cla od piwa, biżuterji i zabawek. Minister handlu dał do zrozumienia, że nie będzie miał nic przeciwko temu.

Gaywas nie będzie wydany.

Bruksela 10. Trybunał apelacyjny orzekł, że nie można zadość uczynić

żądaniu dyplomacji rosyjskiej, aby chronić się w Brukselli eksprijator Gaywas mógł być wydany Rosji za przestępstwa popełnione na terytorjum rosyjskiem w r. 1907, ponieważ przestępstwa te pomimo swoich cech kryminalnych pozostały w związku z podobkami politycznymi. Sprawa Gaywasa szeroko jest omawiana przez tutejszą prasę socjalistyczną, która lekka się, że wydanie Gaywasa może stworzyć doniosły precedens co do wydawania wszystkich przestępców politycznych rosyjskich, chroniących się w państwach zagranicznych.

Pięć milionów na przewrót w Turcji.

Konstantynopol 10. W ostatnich dniach odkryto spisek, mający na celu wywołanie przewrotu państwowego. Spiskowcy rozporządzali olbrzymimi funduszami, dostarczonymi im niezawodnie przez jakieś państwo obce, bo dochodzącymi do pięciu milionów franków. Śród spiskowców znajduje się jeden z urzędników instytucji Długu Publicznego Turcji, pozostającej pod kontrolą mocarstw europejskich. Wykrycie spisku wywołuje olbrzymią sensację. Szczegóły śledztwa odkryte są tajemnicą.

ROZMAITOŚCI.

— Handel dziewczynkami.

„Bierzewja Wied.” donoszą, że w zeszłym roku z powodu głodu w gubernji kazańskiej kwitnął handel dziewczynkami. We wsiach tatarskich rodzice sprzedawali swoje córki handlarzom kaukaskim i turkmeńskim. W tym roku, chociaż niema głodu, handel żywym towarem nie ustał jednak. Przed dwoma tygodniami w jednej z wiosek powiatu swiażskiego włościanin-tatar, skuszony namowami handlarza-turkme-

na, sprzedał mu 14-letnią córkę. Ojciec żądał z początku za dziewczynę 100 r., zgodził się jednak za 95, co dla ubożego tataru stanowi majątek. Turkmen zabrał dziewczynkę na Kaukaz. Ten sam turkmen kupił również 17-letnią dziewczynę we wsi Bahyrgach i zapłacił za nią 150 rubli. W zeszłym roku w kilku wsiach powiatu tietuszyńskiego kupiono i wywieziono na Kaukaz 8 dziewczyn. O sprzedaży córek przez rodziców donoszą również i innych gubernji na podludniu Rosji.

Satyra i humor.

Aforyzm starej panny.

Ach żebym to ja mogła zrobić znajomość z tym profesorem, co to wiek księżycy obliczył na dwa tysiące milionów lat!... Temu ja musiałabym się wydać młodą!

Skrajny dekadent.

— Ten obraz nie wart!
— Dlaczego?
— Odrazu poznać można co przedstawia.

Przezorny.

— Ożeniłeś się z siostrą, twej boszczyki żony, choć wcale ani ładna, ani bogata.

— Tak... zostałem przynajmniej przy jednej teściowej?

PLON Sporysz

ku puje wszelką ilość plonu.
Oferty najtańsze przysyłaj pod adresem
B SZERESZEWSKI
Warszawa, Ogrodowa 1. 1384

Skład Apteczny
Wacława Orzeł
od Lipca r. b.
przeniesiony zostanie
do domu W-nej Wnorowskiej
III Aleja róg ul. Szkolnej

TOWARZYSTWO ZAKŁADÓW METALÓWYCH

B. HANTKE W WARSZAWIE

Drut, gwoździe, sztyfty, szpilki szewskie, nity, śruby, matry, szajby, łańcuchy, widły, łopaty, kielnie, młoty, młotki, kilofy, lemiesz, grabie, żąby do bron, kopacze do buraków, noże maszynowe i t. p.

Przedstawiciel: **ZDZISŁAW RYLSKI**, Częstochowa Aleja II Nr. 33 Tel. 93.

„LECH” Kantor Przewozowy
Aleja 8-cia № 55, telef. 828.

Ukutecznia szybko i dokładnie przeprowa dżki mieszkań, biur, fabryk i t. p. z gwarancją. Wzyta i odbiera wszelkie towary z koleł. Kantor otwarty od 9 rano do 7 wieczór. 756

H. ROCZAŁSKI & Co, Dom Komisowo-Spedycyjny

Częstochowa, Herby pr., Herby ros. i Granica

Kantor mieści się przy ul. Panny-Maryi Nr. 18w oficynie na lewo (part. er). Telefon 38.
W zakresie operacji wchodzi: ołenie i ekspedycja towarów przywozowych i wywozowych na wa runkach najprzystępniejszych. 448—180—

Centralna Stacja Elektryczna
w Częstochowie
Oddział Instalacji

Poleca urządzenie instalacji oświetlenia elektrycznego, dostawę, ustawianie i wynajem elektromotorów po cenach najniższych.

Wszelkie artykuły elektrotechniczne stałe na składzie.
Projekty i kosztorysy bezpłatnie 670

Dom za 6,500 rb. sprzedam do kupna potrzeba 4,000 rubli w środku miasta daje 10% czystego dochodu, do tego należy 1/2 morgi ziemi Aleja III 42 Bieleki 1432—2—1

Do sprzedania domek murowany schludny z ogrodzeniem przy lasku w osadzie Janów. Józef Piasecki w Skarżu 1486—1—1
Sprzedam rower Warszawski 109 1434—2—1

PRENUMERATE I OGŁOSZENIA PRZYJMUAJĄ: Kantor własny Częstochowa Aleja II Nr. 43—w Zawierciu księgarnia p. K. Lubcke i S-ka, — w Rakowie p. Leon Piotrowski.

Warunki prenumeraty: Rocznie rb. 6, półrocznie rb. 3, kwartalnie rb. 3 kop. 50, miesięcznie kop. 50, wraz z przesyłką pocztową, lub odnośnikiem do domów.

Ceny ogłoszeń: Za wiersz jednoszpaltowy lub jego miejsce: przed tekstem k. 40, po tekście k. 15, obok tekstu (nadesłane) k. 50 nekrologi k. 20, Drobne ogłoszenia po 3 k. za wyraz. Najtańsze ogłoszenie k. 20